

ЈАКНЕЊЕ НА СИНДИКАЛНИТЕ ВЕШТИНИ И СИНДИКАЛНОТО ДЕЛУВАЊЕ

СИНДИКАЛНА ШКОЛА НА СОНК

ЈАКНЕЊЕ НА СИНДИКАЛНИТЕ ВЕШТИНИ И СИНДИКАЛНОТО ДЕЛУВАЊЕ

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Р.Македонија – СОНК , под покровителство на Регионалниот одбор на СОНК – Чаир, организираше втора по ред работилница за неговото членство, од вкупно планираните дваесетина. На работилницата учествуваа претседателите на синдикалните организации од Регионалниот одбор на СОНК – Чаир, како и дваесетина млади синдикални членови. Во улога на едукатор беше еминентниот професор по трудово право на факултетот „Јустинијан Први“, Лазар Јовевски.

Тема на оваа работилница беше „ Јакнење на синдикалните вештини и синдикалното делување“, на која што присутните поблиску се запознаа со синдикалното движење, синдикалното дејствување, како и улогата на Синдикатот во заштитата и унапредувањето на работничките права. Имено, ова е втора работилница по ред, со цел едукација на младите синдикални лидери за оспособување на синдикалното делување, соочување со проблемите при нивното работење, како и начини и можности за нивно решавање.

Семинарот имаше голем интерес од страна на членовите на Регионалниот одбор на СОНК – Чаир, а динамичното и интерактивното излагање на проф. Јовевски поттикна дискусија преку која членовите на СОНК ги искажаа своите проблеми и предизвици.

На крајот од семинарот, општ заклучок од присутните беше дека состојбите во дејностите образование, наука и култура можат да се подобрат единствено со одлучно и единствено дејствување на сите членови на СОНК, вклучувајќи ги и најрадикалните методи, со што конечно вработените во овие дејности би го завземале заслуженото место во општеството.

НА ЛАГАТА И СЕ КРАТКИ НОЗЕТЕ

НА ЛАГАТА И СЕ КРАТКИ НОЗЕТЕ

Деновиве се изнаслушавме лелеци и плачови од Синдикатот на културата на Република Македонија (СКРМ) кои што, како што велат тие, биле изложани од министерството за култура, а во врска со нивелација на платите во културата.

Премногу наивно од СКРМ, а и од сите оние кои поверувале во дилот помеѓу министерството за култура и “нивниот социјален партнер” – СКРМ, дека со мартовска плата ќе има нивелација на платите во установите од културата. Наивно, аматерски и со голема доза на потценување на вработените во културата е оваа лажна информација пласирана во јавноста на крајот на минатата година, а во интерес на двете споменати институции, секој од свој интерес за поентирање во дадената ситуација.

Ќе изнесеме неколку факти кои го поткрепуваат нашето тврдење, за кои што објавивме статус и став на СОНК околу оваа проблематика уште на 26 декември 2018 година со наслов **“Трагична претстава по сценарио, режија и главни улоги на министерството за култура и СКРМ”**, што изворно може да се прочита на нашата страница [тука](#).

Со таа објава дури не беше спомнато ниту дека доаѓа и период на избори, период каде што согласно изборниот законик не е возможно зголемување на платите во јавниот сектор. Но и покрај тој силен факт, двете институции до пред некој ден беа убедени во сопствените лаги. Едните дека ќе направат добро дело и конечно нешто ќе направат за вработените во културата, а другите дека заради нив ќе се нивелираат (зголемат) платите на дел од вработените во културата.

Едните ќе си купат социјален мир и одбегнување на реалноста, а другите ќе станат “херои во културата” и со такви евтини лаги и манипулации ќе зграбат што поголем број на членови, кои патем речено, секојдневно со лаги се обидуваат да зачленат членови на сметка на отчленување од СОНК.

Впрочем, СКРМ не престанува да лаже заради сопствени интереси дека е единствениот синдикат за култура кој што се грижи за вработените во културата, а особено за уметниците, дека е заслужен за договорот за нивелација на платите, за изготвување на нов колективен договор во културата, закон за култура.....и што уште не, само да дојде до што повеќе членови, повеќе членарина, повеќе лични интереси на поединци.

Логична последица на се ова е прашањето, како сега раководството на СКРМ ќе му објасни на своето членство, зошто нема нивелација и зголемување на платите во март?! Зарем ќе се правдаат дека не знаеле за изборниот законик?! Или, ќе сметаат за доволно дека со една блага, неуверлива реакција, па и со срамежлива закана дека ќе немаат разбирање за нивните изговори, а и нема да имаат ниту грам толеранција, ниту минута доцнење.....

Дали е доволно ова за работниците во културата???

Впрочем, ова е проблем на СКРМ, и според народната поговорка “како ќе си посееш, така ќе си жнееш” !

Нашата цел со објавување на овој текст е да ја изнесеме вистината во јавноста, а особено кај културните работници,

дека со лаги и манипулации не може да се дојде до успех, кој што впрочем, сите го посакуваме.

Вистината е една и единствена, а тоа е дека СОНК долг период работеше со министерството за култура за изедначување (нивелација) на платите согласно колективниот договор, кој што беше изработен и поминат на јавна расправа во синдикалните организации од културата. Единствен проблем беше примената односно, СОНК не сакаше да го потпише тој договор додека не се обезбедат средства за реализација.

Се другото е лага и манипулација со културните работници, на сопствена штета на дејноста, а во интерес на поединци.

И на крајот, не заборавајте дека СОНК континуирано преку средствата за јавно информирање и особено преку организирање на јавни протести го искажува незадоволството на членовите од културата за хаосот во однос на плати, надоместоци на плати, работни услови, кариерен развој и други проблеми што ги имаат вработените во оваа дејност.

**НИ ПРИТИСОЦИТЕ, НИ ЗАКАНИТЕ
НЕМА ДА НЕ СПРЕЧАТ ГЛАСНО ДА
ГО КАЖЕМЕ НАШЕТО
НЕЗАДОВОЛСТВО ПРЕКУ ЈАВЕН
ПРОТЕСТ**

СОВЕТОТ НА СОНК ЈА ОДРЖА СВОЈАТА 16-ТА РЕДОВНА СЕДНИЦА

НИ ПРИТИСОЦИТЕ, НИ ЗАКАНИТЕ НЕМА ДА НЕ СПРЕЧАТ ГЛАСНО ДА ГО

КАЖЕМЕ НАШЕТО НЕЗАДОВОЛСТВО ПРЕКУ ЈАВЕН ПРОТЕСТ

Советот на Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија – СОНК, на 16-ти март оваа година, ја одржа својата 16-та редовна седница, на која што се разгледуваа актуелните состојби во дејностите: заштита на деца, основно, средно, високо образование, наука и култура.

По исцрпните дискусии и анализи, од голем број на членови на Советот, општа констатација беше дека во ниту една од дејностите нема позитивни поместувања во однос на социјално-економскиот статус на вработените, особено во градинките и културата каде што имаше и јавни ветувања од страна на ресорните министри за зголемување на платите. Особено загрижувачки е фактот што СОНК како репрезентативен синдикат не е вклучен од страна на министерствата во изработка на актуелните закони за дејностите: заштита на деца, основно и средно образование, како и претходно за законот за култура. Отпочнати се разговори за изготвување на колективен договор за високо образование и наука и за измени и дополнувања на колективниот договор за заштита на деца, но на повидок нема конечен текст со што би се затвориле овие прашања. Советот на СОНК изрази незадоволство од квалитетот на социјалниот дијалог и партнерство на национално ниво, како и во дел на локално ниво и побара од органите на централната и локалните власти да превземат чекори за воспоставување на коректен социјален дијалог во согласност со актуелните закони и меѓународни конвенции.

Дел од членовите на Советот изразија загриженост од притисоците од некои локални моќници или директори, кои во изминатиот период при организирање на јавни протести во Прилеп, Штип и Кичево, се обидоа да го спречат организирањето и спроведувањето на протестите. Уште поголем е интензитетот на притисоци при организирање на планираниот протест во Куманово, кон крајот на овој месец.

Советот на СОНК ќе ги превземе сите легитимни средства за да се заштити од ваквиот однос кон СОНК и обидот за спречување на одржување на протест во Куманово, вклучително и поведување на кривична постапка согласно кривичниот законик за сите оние кои ќе се обидат да го спречат или смеќаваат организирањето и спроведувањето на протестот. Исто така, СОНК ќе ги информира и меѓународните организации од областа на трудовото право како што се: ILO, ETUCE и други, како и амбасадите на европските држави во Македонија, кои што се членки на Европската унија.

На крајот, Советот на СОНК остана на ставот дека никакви притисоци и закани кон раководството и членството нема да не поколебат да продолжиме со планираните активности во периодот што следува, се до остварување на својата конечна цел, а тоа е: сигурни работни места, повисоки плати, учество во изготвување на закони и други акти со што ќе се зголемат

правата на нашите членови, како и почитување на колективните договори во целост.

О.О.У. БРАЌА МИЛАДИНОВЦИ ОД СКОПСКИ АЕРОДРОМ – ДОМАЌИН НА ДИРЕКТОРОТ НА ETUCE И РАКОВОДСТВОТО НА СОНК

**О.О.У. Браќа Миладиновци од скопски Аеродром – домаќин на
директорот на ETUCE и раководството на СОНК**

Директорот на европската Конфедерација на синдикатите за образование, г-ѓа Сузан Флокен, придружувана од раководството на СОНК, беше во посета на општинското основно училиште "Браќа Миладиновци" од Скопје, каде што имаше можност да поразговара со директорот на училиштето, г-динот Тони Димов и со членовите на синдикалната организација на СОНК од оваа установа.

Од страна на директорот бевме информирани за работата на училиштето кое е единствено во градот Скопје, што успешно работи со две наставни програми, националната програма и меѓународната IB програма. Тој ни посочи за потешкотиите во нивното работење и реализација на законските обврски, но воедно и искажа позитивни ставови во однос на ангажираноста и високиот професионализам на вработените во тоа училиште, што резултира со одлични резултати кај учениците. Тој, исто така, го подржува ангажирањето на СОНК за подобрување на социјалниот статус на вработените, особено за неговото училиште, при што побара помош и подршка од СОНК за изнаоѓање на законско решение за наградување на вработените кои работат по споменатите две програми.

Претседателот на синдикалната организација на СОНК, г-ѓа Анета Велкоска, во кратки црти ни ја опиша работата во оваа синдикална организација, партнерскиот однос со директорот на училиштето, активното учество во Регионалниот одбор на СОНК, како и за статутарното право на секој од членовите, преку синдикалната организација, да може да даде придонес во севкупното работење на СОНК. Во дискусијата, од страна на повеќе членови на синдикалната организација, беше кажано дека се задоволни од работењето на нивната организација, но побараа поголемо ангажирање од сите оние коишто имаат законска можност да придонесат за подобрување на платите во образованието, подобрување на условите за работа, како и подобрување на законските решенија во основното образование.

Г-ѓата Сузан Флокен беше воодушевена од работењето на училиштето и од посветеноста на сите вработени, а особено на наставниците за реализација на наставните програми. Таа се

согласи дека просветните работници во Македонија заслужуваат многу повеќе во однос на личните доходи, вложување во инфраструктурата во училиштата, наставните средства и помагала, едукација на наставниците, а особено за вакви училишта кои што реализираат две наставни програми.

ETUCE ДАВА СИЛНА ПОДРШКА НА РАБОТАТА НА СОНК

Директорот на европската Конфедерација на синдикати за образование – ETUCE, Сузан Флокен, во посета на СОНК

ETUCE ДАВА СИЛНА ПОДРШКА НА РАБОТАТА НА СОНК

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Р.Македонија беше домаќин на директорката на Конфедерацијата на синдикати за образование во Европа, г-ѓа Сузан Флокен, со која одржа состанок во седиштетото на СОНК. На состанокот освен претседателите на Регионалните одбори на СОНК присуствуваа и претседателот на синдикатот за образование на Р. Албанија, Неврус Каптели и претседателот на Конфедерацијата на слободни синдикати на Македонија, Благоја Ралповски.

Воведното обраќање го имаше претседателот на СОНК, г-дин Јаким Неделков, кој што изрази огромно задоволство од доаѓањето на овој, како што кажа, многу важен гостин за нас, од позиција на прв човек на европското семејство на синдикати за образование, кое брои над 11 милиони членови од вкупно 132 репрезентативни синдикати за образование во Европа.

Во своето обраќање, г-ѓа Сузан Флокен го потенцираше значењето на Европската конфедерација на синдикатите за образование – ETUCE и големата улога во креењето на образовните политики на ниво на Европа. Дополнително се задржа на потребата да се промовира квалитетното образование, да се инвестира повеќе во образованието и сл. Според неа, најважен од се е социјалниот дијалог помеѓу синдикатот и социјалните партнери на сите нивоа, но исто така дава и голема подршка на активностите на СОНК, кои што одат во правец на организирање и реализирање на протести, со што јавно се искажуваат ставовите и незадоволството на СОНК околу платите, социјалниот дијалог, реформите и т.н.

Како нејзин завршен став беше дека зад СОНК и неговата работа стојат над 11 милиони членови на Европските синдикати за образование. По неа се надоврза и претседателот на синдикатот за образование на Р. Албанија, кој што во кратки црти ја објасни ситуацијата во неговата држава. Тој особено нагласи дека мигрирањето на популацијата е сериозен проблем во Р. Албанија, бидејќи со тоа се намалува бројот на ученици во училиштата.

Во дискусијата учествуваа и претседателите на Регионалните одбори на СОНК, кои од синдикален аспект ги изнесоа своите ставови околу состојбите и проблемите на вработените во сите сфери на образованието. Од нивните обраќања можат да се издвојат неколку важни прашања, а тоа се: ниските плати во сите сфери на образованието и науката, заложбата на СОНК за поголемо учество во носење на нацрт текстови за законите за основно и средно образование, нацрт текст за Колективен договор за високо образование и наука, спроведување на реформи без негативни последици на вработените, како на пример евентуални технолошки вишоци и т.н.

По барање на СОНК, г-ѓа Сузан Флокен беше примена од министерот за образование и наука, г-дин Арбер Адеми, со кој разговараше за европските перспективи на образовниот систем во Македонија, социјалниот статус на вработените во образованието, законските решенија во однос на проблемите со наталитетот и миграција на семејства во европските држави, реформи во средното стручно образование и т.н., при што, на крајот од разговорите, министерот за образование и наука, претседателот на СОНК, директорот на ETUCE и претседателот на албанскиот синдикат за образование дадоа изјави за јавноста.

СООПШТЕНИЕ ДО ЈАВНОСТА

СООПШТЕНИЕ ДО ЈАВНОСТА

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија ја информира јавноста дека активно ќе земе учество во организирање и спроведување на јавниот социјален протест, што ќе се одржи во Кичево на 23 февруари 2019 година, во организација на Конфедерацијата на слободни синдикати на Македонија – КСС.

Членовите на СОНК, особено се заинтересирани за изразување на своето незадоволство од следните причини:

– Поради енорно ниските плати на вработените во детските градинки, основното, средното, високото образование, науката и

културата во Македонија.

– Затоа што со зголемување на минималната плата на национално ниво не се зголемуваат платите на сите работни места согласно коефициентите утврдени со колективните договори.

– Затоа што не е исполнето ветувањето на високи функционери во Министерството за труд и социјална политика за зголемување на платите во градинките, започнувајќи од 01.01. 2019 год.

– Затоа што СОНК, како релевантен социјален партнер на МОН, не е вклучен во делот на изготвување на закони за основно и средно образование, како и поради планирање на реформи во средното стручно образование, со што се очекува таквите планирани реформи да предизвикаат голем број на работници да се стекнат со статус на технолошки вишок.

– Затоа што надвор од елементарната логика е скратено правото на додаток за трошоци за превоз до и од работното место, каде што голем број на вработени од нашите дејности издвојуваат и до 1/4 од својата скромна плата.

– Затоа што не постои колективен договор за високо образование и наука, повеќе од две децении, со што би се воспоставил ред во дејноста високо образование и наука.

– Затоа што се прави обид предлог колективниот договор за култура, кој што беше на јавна расправа и беше прифатен од СОНК и Министерството за култура, да се негира и да се подметне друг колективен договор, за кој што немаме релевантна информација кој е изготвувачот. Со тоа продолжува хаосот во дејноста култура и покрај најавите од министерството дека до крајот на март 2019 година ќе има нивелација на платите на вработените во културните установи, иако знаеме дека во овој период тоа не е возможно заради престојните претседателски избори.

– Затоа што за СОНК неприфатлива е идејата за трансфер на работниците од образование, наука и култура во приватен сектор.

– Затоа што СОНК како репрезентативен синдикат во образованието, науката и културата, нема да дозволи никакви реформи во овие дејности, коишто нема да бидат во полза на своите членови.

СОНК дава силна поддршка на раководството на КСС во барањето за отпочнување преговори за изменување и дополнување на Општиот Колективен договор за јавен сектор, со што ќе се дефинираат некои прашања и ќе се подигнат некои права на работниците вработени во јавниот сектор, вклучително и во образованието, науката и културата, а особено за враќање на стекнатото право за регрес за годишен одмор, јубилејни награди, воведување на 13 плата и други додатоци на плата. Поради овие и многу други причини, СОНК ќе земе масовно учество на јавниот протест, за што го повикува сопственото членство, членовите на семејствата на нашите членови, останатите синдикати во државата, невладините организации и сите граѓани, кои ја препознаваат искрената заложба на нашата организација за подигнување на социјалниот и економскиот статус, како и за враќање на достоинството на вработените во дејностите образование, наука и култура.

СОНК на своите членови им ја честита Новата 2019 година и им посакува добро здравје, многу среќа, успех и благостојба.

ОТВОРЕНО ПИСМО ДО ЈАВНОСТА

Траги – комична претстава по сценарио, режија и главни улоги на министерството за култура и СКРМ

Деновиве во јавноста излегоа со соопштенија Министерството за култура и Синдикатот на културните работници, среќни и задоволни, едните дека ќе ги нивелираат платите во културата до месец март 2019 година, а пак другите дека, по нивна иницијатива, „како најголем и единствен синдикат кој искрено и вистински се бори за правата на вработените во културата,“ ќе се нивелираат и зголемат платите во културните установи.

Во ваквото сценарио и режија недостасуваат конкретни одговори на конкретни прашања.

Прво, Министерството за култура не објаснува како и на кој начин планира да изврши нивелација на платите по работни места, односно според кој акт тоа ќе го направи?

Второ, ако мислеше со Колективен договор, со кој Колективен? Според оној во кој што СОНК и министерството во изминатиот период ги утврдија коефициентите по работни места и текст кој што беше на јавна расправа пред вработените во културните установи, или по новиот Колективен, кој патем речено е изготвен експресно од ...наводно министерството за култура, без ниту еднаш да се консултира, а камоли да се вклучи во работа единствениот репрезентативен синдикат за културата, а тоа е СОНК.

Трето, кој е доказот дека СКРМ е најголемиот синдикат за културата, впрочем, дали тоа го докажува со Решение за репрезентативност или во вакви околности доволно е да се самопрогласи!?

Четврто, нели се чини дека Министерството за култура има селективен пристап кон синдикатите, односно во овој случај го фаворизира СКРМ, во оваа епизодна улога како главен актер!?

Петто, намерно или ненамерно (ајде да погодиме) го забораваја СОНК како Синдикат кој што ја заврши целата работа околу коефициентите за усогласување на платите по работни места. СОНК бараше и од претходните министри како и од последниот министер за култура потпишување на Колективниот договор и негова примена веднаш.

Нели ова изгледа како онаа стара изрека ,, китење со туѓи перја.,,?

Шесто, треба на сите актери во оваа епизода да им стане јасно дека, со вакви обиди за девалвирање и потценување на нашата организација и сите оние кои членуваат во неа, нема да успеат во намерата за дисквалификација и дискредитација на нашиот Синдикат, со цел да се намали неговата реална моќ како Синдикат. Историјата покажува дека во последните 25 години многумина се обиделе, но никогаш не успеале. Ве уверуваме дека и овој пат и во иднина тоа нема да ви успее!

Седмо, осмо, деветто.....има уште многу да се каже за главните играчи во оваа епизода, но за сега толку, со уште една напомена дека во прилог ќе го објавиме и нашето обраќање до министерот за култура од октомври оваа година, со Барања за решавање на социјалниот статус на вработените во културата, што е само еден од доказите дека , најмалку што можеше да направи министерството е да прифати и да го каже овој факт. Или... . овој документ од архивата на министерството до надлежните во министерството уште патува???

[Zaklucoci-kultura](#)

СОВЕТОТ НА СОНК ДОНЕСЕ И ЕДНОГЛАСНО ГИ УСВОИ ЗАКЛУЧОЦИТЕ

14-ТА РЕДОВНА СЕДНИЦА НА СОВЕТ НА СОНК

Советот на СОНК, во полн состав, на 26-10-2018 година ја одржа својата 14-та редовна седница, на која на дневен ред беа повеќе актуелни состојби од работењето на СОНК, а во надлежност на највисокиот орган на СОНК.

На седницата главен акцент беше ставено прашањето на продолжувањето на социјалниот дијалог, по одржаните средби со министрите во дејностите што ги застапува СОНК, а по неизбежниот прекин на истиот, во период на пред и по одржувањето на референдумот во Р.Македонија. По опширната дискусија, Советот на СОНК донесе заеднички став дека треба да се донесат Заклучоци, кои ќе се испратат до сите министри, за продолжување на преговорите и изнаоѓање на заеднички решенија по однос на отворените прашања во сите дејности што ги

застапува СОНК, а во надлежност на СОНК, МОН, МТСП и Министерството за култура, што би значело, во дејноста детската заштита, основното, средното и високото образование, науката и во културата.

Советот на СОНК, по однос на ова прашање, едногласно ги донесе следните [Заклучоци](#).

---

5 октомври – светски ден на наставниците